PRACTICES	HYBRID SPONGE GOURD (SINCO SIKIRA)	ગણદેવા	ગણદેવા તાલુકા ગોળ ઝીંગા ચિત્ર:	ખેરગામ	ખેરગામ તાલુકા ગોળ ઝીંગા ચિત્ર:	ઉમરપાડા	ઉમરપાડા તાલુકા ગોળ ઝીંગા ચિત્ર:	ગણદેવા	ગણદેવા તાલુકા ગોળ ઝીંગા ચિત્ર:
Field Sanitation	Remove residues of previous crops, weeds, old vines and diseased/damaged plant material before sowing. Keep the boundaries of field clean to reduce pest and disease carry-over.	ચોર જી પરમાર	ખુલ્લી જ્યાં જ્યાં વિસ્તરી જવાની છે અગાઉના, સાગવાડા, જુનાની સેર અને તેલાકાનાકોકાના નીંદણ નીકળી જાય તે દૂર કરી નીંદણ અને રોગ તે વધતા જતા અને અસરે તે ચિત્ર ઝોન તે નીંદણને અને રોગ નહી.	વિનાર્ડ પરમાર	ગામડાં ગોળ ઝીંગા ગામડાં અગાઉનાં, નીંદણ, જૂનાં વેલા અને રોગગ્રસ્તછોડવાના કોઈ અવશેષ દૂર કરો. જૂનાના અને રોગના કેરાકરો પાકના આગ અને કેરાકરો નીંદણને અટકાવે છે.	નવ કલ્પનાથી	નિયમિત સફાઈ અને નિકાલ કરવાથી અગાઉના પાકના અવશેષો અને નીંદણ રોગ અને જીવાત ઘટાડે છે. ખેતરની સરહદ સ્વચ્છ રાખવી જરૂરી છે.	જીગ્નેશભાઈ	**Bitter Gourd Crop Schedules for QR**
Soil requirement	Sandy loam to loam soil, well-drained, fertile, with good organic matter. Ideal pH range: around 6.0-7.0. Avoid waterlogging, heavy clay or saline soil.	ચિરાગ જી કાનજીભાઈ	સારું પોષક ફળદ્રુપ જોઈએ નિકાલ. સારી રાખ નિકાલી સારી, ખાતરના કાર્બનિક ખાતરી પુષ્કળ. આદર્શ જોઈએ pH શ્રેણી: આશરે 6.0-7.0. પાણી ભરાવાનું ટાળો, ભારે માટી અથવા ખારી જમીન.	પરમેશ્વર પટેલ	ઉત્તમ રેતીમાં લોમ, સારી રીતે નિકાલ થતી, ફળદ્રુપ, સારા કાર્બનિક પદાર્થ સાથે. આદર્શ pH શ્રેણી: આશરે 6.0-7.0. પાણી ભરાવાનું ટાળો, ભારે માટી અથવા ખારી જમીન.	પરમેશ્વર પટેલ	ગોરાટી સાગવાડી તાલુકા વિસ્તારે સ્થળોમાં ઉત્તમ, ગુજરાત રેતી અમિત ગોલકારાકાના કાર્બનિક ખાતરી સમૃદ્ધ. ટાલા નીંદણ ઝોનમાં પાણી ભરાવાનું ટાળવાનું સોલંકીના ગોળ ઝીંગા ચિત્ર.	રાજ કલ્પનાથી	ગોરાટી સાગવાડી તાલુકા વિસ્તારે સ્થળોમાં ઉત્તમ, ગુજરાત રેતી અમિત ગોલકારાકાના કાર્બનિક ખાતરી સમૃદ્ધ. ટાલા નીંદણ ઝોનમાં પાણી ભરાવાનું ટાળવાનું સોલંકીના ગોળ ઝીંગા ચિત્ર.	રાજ કલ્પનાથી
Seed treatment	Hot water treatment: Soak seeds in water at 52-55°C for 30 minutes to control internal seed borne pathogens. Then dry seeds in shade. Optional: Treat with Trichoderma viride (5 g/kg) or Carbendazim (2 g/kg) for fungal protection.	ચિરાગ જી કાનજીભાઈ	ગરમ પાણીની સારવાર: બીજને 52-55°C પાણીમાં 30 મિનિટ સુધી પલાળો. આંતરિક બીજ જન્ય રોગકારકોને નિયંત્રણ કરવા. પછી બીજને છાંયડામાં સૂકવો. વૈકલ્પિક: ટ્રાઈકોડર્મા વિરીડે (5 ગ્રામ/કિલો) અથવા કાર્બેન્ડાઝિમ (2 ગ્રામ/કિલો) ફંગલ રક્ષણ માટે.	મહેશ પટેલ	ગરમ પાણીની સારવાર: બીજને 52-55°C પાણીમાં 30 મિનિટ સુધી પલાળો. આંતરિક બીજ જન્ય રોગકારકોને નિયંત્રણ કરવા. પછી બીજને છાંયડામાં સૂકવો. વૈકલ્પિક: ટ્રાઈકોડર્મા વિરીડે (5 ગ્રામ/કિલો) અથવા કાર્બેન્ડાઝિમ (2 ગ્રામ/કિલો) ફંગલ રક્ષણ માટે.	મહેશ પટેલ	ગરમ પાણીની સારવાર: બીજને 52-55°C પાણીમાં 30 મિનિટ સુધી પલાળો. આંતરિક બીજ જન્ય રોગકારકોને નિયંત્રણ કરવા. પછી બીજને છાંયડામાં સૂકવો. વૈકલ્પિક: ટ્રાઈકોડર્મા વિરીડે (5 ગ્રામ/કિલો) અથવા કાર્બેન્ડાઝિમ (2 ગ્રામ/કિલો) ફંગલ રક્ષણ માટે.	મહેશ પટેલ
Seed rate & Spacing	Seed Rate / Sowing Method / Spacing Seed rate: ~2.0-2.5 kg per acre (~5-6 kg/ha) Sowing method: Direct seeding, 2-3 seeds per pit/hole, 1-2 seedlings at 2-3 true leaves stage Spacing: 2.0 m × 0.6-0.75 m (~1.6-1.8 × 2.2-3.6)	ચોર જી પરમાર	બીજ દર / વાવણી પદ્ધતિ / અંતર • બીજનો દર: ~2.0-2.5 કિલો પ્રતિ એકર (~5-6 કિલો/હેક્ટર). • વાવણી પદ્ધતિ: પ્રત્યક્ષ વાવણી, ખાડા દીઠ 2-3 બીજ, 2-3 સાચા પાંદડાના તબક્કે 1-2 રોપાઓ પાતળા કરો. • અંતર: 2.0 મીટર × 0.6-0.75 મીટર (~1.6-1.8 × 2.2-3.6). • ટીપ: સારા પાક માટે ઉનાળાના અંતમાં અથવા વરસાદની શરૂઆતમાં વાવો.	ચોર જી પરમાર	બીજ દર અને અંતર • બીજનો દર: ~2.0-2.5 કિલો પ્રતિ એકર (~5-6 કિલો/હેક્ટર). • વાવણી પદ્ધતિ: પ્રત્યક્ષ વાવણી, ખાડા દીઠ 2-3 બીજ, 2-3 સાચા પાંદડાના તબક્કે 1-2 રોપાઓ પાતળા કરો. • અંતર: 2.0 મીટર × 0.6-0.75 મીટર (~1.6-1.8 × 2.2-3.6). • ટીપ: સારા પાક માટે ઉનાળાના અંતમાં અથવા વરસાદની શરૂઆતમાં વાવો.	ચોર જી પરમાર	બીજ દર અને અંતર • બીજનો દર: ~2.0-2.5 કિલો પ્રતિ એકર (~5-6 કિલો/હેક્ટર). • વાવણી પદ્ધતિ: પ્રત્યક્ષ વાવણી, ખાડા દીઠ 2-3 બીજ, 2-3 સાચા પાંદડાના તબક્કે 1-2 રોપાઓ પાતળા કરો. • અંતર: 2.0 મીટર × 0.6-0.75 મીટર (~1.6-1.8 × 2.2-3.6). • ટીપ: સારા પાક માટે ઉનાળાના અંતમાં અથવા વરસાદની શરૂઆતમાં વાવો.	ચોર જી પરમાર
Seed Treatment	Seed Treatment / Fungicide Hot water treatment: Soak seeds in Captan (2-3 g/kg) or Trichoderma viride (5 g/kg) seed before sowing to prevent damping-off and fungal infections	ચોર જી પરમાર	બીજ સારવાર / ફંગલનાશક ગરમ પાણીની સારવાર: બીજને 52-55°C પાણીમાં 30 મિનિટ સુધી પલાળો. આંતરિક બીજ જન્ય રોગકારકોને નિયંત્રણ કરવા. પછી બીજને છાંયડામાં સૂકવો. વૈકલ્પિક: કેપ્ટન (2-3 ગ્રામ/કિલો) અથવા ટ્રાઈકોડર્મા વિરીડે (5 ગ્રામ/કિલો) ફંગલ રક્ષણ માટે.	મિતેશ પટેલ	બીજ સારવાર / ફંગલનાશક ગરમ પાણીની સારવાર: બીજને 52-55°C પાણીમાં 30 મિનિટ સુધી પલાળો. આંતરિક બીજ જન્ય રોગકારકોને નિયંત્રણ કરવા. પછી બીજને છાંયડામાં સૂકવો. વૈકલ્પિક: કેપ્ટન (2-3 ગ્રામ/કિલો) અથવા ટ્રાઈકોડર્મા વિરીડે (5 ગ્રામ/કિલો) ફંગલ રક્ષણ માટે.	મિતેશ પટેલ	બીજ સારવાર / ફંગલનાશક ગરમ પાણીની સારવાર: બીજને 52-55°C પાણીમાં 30 મિનિટ સુધી પલાળો. આંતરિક બીજ જન્ય રોગકારકોને નિયંત્રણ કરવા. પછી બીજને છાંયડામાં સૂકવો. વૈકલ્પિક: કેપ્ટન (2-3 ગ્રામ/કિલો) અથવા ટ્રાઈકોડર્મા વિરીડે (5 ગ્રામ/કિલો) ફંગલ રક્ષણ માટે.	મિતેશ પટેલ
Weed Management	Weed Control Keep crop weed-free during first 40 days. First weeding: 20 days after sowing, second at ~40 days. Mulching (organic or plastic) is recommended to suppress weeds and maintain soil moisture.	સાગવાડા વિનોદ	સાગવાડા વિનોદ પાકમાં નીંદણ મુક્ત રાખો પ્રથમ 40 દિવસ સુધી. પહેલી નિંદણી વાવણી પછી 20 દિવસે કરો અને બીજી વાવણી પછી આશરે 40 દિવસે કરો. સાગવાડાની જેમ પ્રથમ 40 દિવસ નીંદણ મુક્ત રાખો. પહેલી નિંદણી વાવણી પછી 20 દિવસે કરો અને બીજી વાવણી પછી આશરે 40 દિવસે કરો. મલ્ચિંગ (સેન્દ્રિય અથવા પ્લાસ્ટિક) નીંદણને દબાવવા અને જમીનમાં ભેજ જાળવવા માટે ભલામણ કરવામાં આવે છે.	નિલેશ પટેલ	નીંદણ નિયંત્રણ પહેલાં 40 દિવસમાં પાકમાં નીંદણ મુક્ત રાખો. પહેલી નિંદણી વાવણી પછી 20 દિવસે કરો. બીજી નિંદણી વાવણી પછી આશરે 40 દિવસે કરો. નીંદણ અને જમીનમાં ભેજ જાળવવા માટે મલ્ચિંગ (સેન્દ્રિય અથવા પ્લાસ્ટિક) ભલામણ કરવામાં આવે છે.	નિલેશ પટેલ	નીંદણ નિયંત્રણ પહેલાં 40 દિવસમાં પાકમાં નીંદણ મુક્ત રાખો. પહેલી નિંદણી વાવણી પછી 20 દિવસે કરો. બીજી નિંદણી વાવણી પછી આશરે 40 દિવસે કરો. નીંદણ અને જમીનમાં ભેજ જાળવવા માટે મલ્ચિંગ (સેન્દ્રિય અથવા પ્લાસ્ટિક) ભલામણ કરવામાં આવે છે.	નિલેશ પટેલ
Fertilizer Management	Fertilizer & Nutrient Management (Per Acre) Organic manure: 8-10 t FYM before planting Chemical fertilizers: • Urea: ~35 kg (~78 kg N) • DAP: ~35 kg (~16 kg P2O5) • MOP: ~10 kg (~10 kg K2O) Application: Apply full P & K + ½ Urea basal, remaining ½ N in two equal splits at 25 and 50 days after sowing.	સાગવાડા વિનોદ	ઝોનમાં ખાતર અને પોષક આધાર (પ્રતિ એકર) સેન્દ્રિય ખાતર: વાવેતર પહેલાં 8-10 ટન છાણિયું ખાતર. રાસાયણિક ખાતર: • યુરિયા: ~35 કિલો (~78 કિલો નાઈટ્રોજન). • ડાયમોનિયમ ફોસ્ફેટ: ~35 કિલો (~16 કિલો P2O5). • મ્યુરિયેટ ઓફ પોટાશ: ~10 કિલો (~10 કિલો K2O). અરજી: આખું P અને K + યુરિયાનો ½ ભાગ વાવેતર પહેલાં આપો, બાકીનો ½ N વાવણી પછી 25 અને 50 દિવસે બે સરખા હપ્તામાં આપો.	વિનોદ પટેલ	ખાતર અને પોષક આધાર ઝોનમાં (પ્રતિ એકર) સેન્દ્રિય ખાતર: વાવેતર પહેલાં 8-10 ટન છાણિયું ખાતર. રાસાયણિક ખાતર: • યુરિયા: ~35 કિલો (~78 કિલો નાઈટ્રોજન). • ડાયમોનિયમ ફોસ્ફેટ: ~35 કિલો (~16 કિલો P2O5). • મ્યુરિયેટ ઓફ પોટાશ: ~10 કિલો (~10 કિલો K2O). અરજી: આખું P અને K + યુરિયાનો ½ ભાગ વાવેતર પહેલાં આપો, બાકીનો ½ N વાવણી પછી 25 અને 50 દિવસે બે સરખા હપ્તામાં આપો.	વિનોદ પટેલ	ખાતર અને પોષક આધાર ઝોનમાં (પ્રતિ એકર) સેન્દ્રિય ખાતર: વાવેતર પહેલાં 8-10 ટન છાણિયું ખાતર. રાસાયણિક ખાતર: • યુરિયા: ~35 કિલો (~78 કિલો નાઈટ્રોજન). • ડાયમોનિયમ ફોસ્ફેટ: ~35 કિલો (~16 કિલો P2O5). • મ્યુરિયેટ ઓફ પોટાશ: ~10 કિલો (~10 કિલો K2O). અરજી: આખું P અને K + યુરિયાનો ½ ભાગ વાવેતર પહેલાં આપો, બાકીનો ½ N વાવણી પછી 25 અને 50 દિવસે બે સરખા હપ્તામાં આપો.	વિનોદ પટેલ
Irrigation Management	Irrigation Management First irrigation after sowing, second after germination. Light irrigation every 7-10 days in summer, and 7-10 days in winter. Avoid over-irrigation during flowering and fruiting stages to prevent rot.	ચિરાગ પટેલ	સિંચાઈ વ્યવસ્થા પ્રથમ સિંચાઈ વાવણી પછી, અંકુરણ થયા બાદ બીજી સિંચાઈ. ઉનાળામાં દર 7-10 દિવસે હળવી સિંચાઈ, અને શિયાળામાં 7-10 દિવસે. ફૂલ અને ફળ થવા સમયે વધુ પડતી સિંચાઈ ટાળો જેથી સડો ન થાય.	પરમેશ્વર પટેલ	સિંચાઈ વ્યવસ્થા પ્રથમ સિંચાઈ વાવણી પછી, ઉગવાના સુરૂની પછી. ઉનાળામાં દર 7-10 દિવસે અને શિયાળામાં 7-10 દિવસે હળવી સિંચાઈ. ફૂલ અને ફળ સડો ન થાય તે માટે વધુ પડતાં સિંચાઈ ટાળો.	પરમેશ્વર પટેલ	સિંચાઈ વ્યવસ્થા પ્રથમ સિંચાઈ વાવણી પછી, ઉગવાના સુરૂની પછી. ઉનાળામાં દર 7-10 દિવસે અને શિયાળામાં 7-10 દિવસે હળવી સિંચાઈ. ફૂલ અને ફળ સડો ન થાય તે માટે વધુ પડતાં સિંચાઈ ટાળો.	પરમેશ્વર પટેલ
Pest Management	Pest Management 1. Fruit fly: Install pheromone traps (5-10/acre), remove infested fruits. Spray Malathion (2.5ml / 1litre) or Spinosad (0.3ml / 1litre) 10 days 2. Red Pumpkin Beetle: Spray Carbaryl (2.5g/litre) or Imidacloprid (0.3ml/litre) 10 days 3. Aphids: Spray Neem Oil 1litre. Use yellow sticky traps (10/acre). spray Dimethoate (30 EC 2.5ml/litre) or Neem oil (2.5%).	ચોર જી પરમાર	જીવાત વ્યવસ્થા 1. ફળની માખી: ફેરોમોન ટ્રેપ લગાવો (5-10/એકર), સંક્રમિત ફળ દૂર કરો. મેલાથિયોન (2.5 મિલી / 1 લિટર) અથવા સ્પિનોસાડ (0.3 મિલી / 1 લિટર) 10 દિવસ પછી. 2. લાલ કાકડા ભૃંગ: ફેરોમોન ટ્રેપ (5-10/એકર) અથવા કાર્બારિલ (2.5 ગ્રામ/લિટર) અથવા ઇમિડાક્લોપ્રિડ (0.3 મિલી/લિટર) 10 દિવસ પછી. 3. એફિડ્સ: લીમડાનું તેલ 1 લિટર છંટકાવ કરો. પીળા ચીકણા છાપરાં (10/એકર). ડાયમેથોએટ (30 EC 2.5 મિલી/લિટર) અથવા લીમડાનું તેલ (2.5%) છંટકાવ કરો.	ચોર જી પરમાર	જીવાત વ્યવસ્થા 1. ફ્રૂટ ફ્લાય: ફેરોમોન ટ્રેપ (5-10/એકર) અને સંક્રમિત ફળ દૂર કરો. મેલાથિયોન (2.5 મિલી / 1 લિટર) અથવા સ્પિનોસાડ (0.3 મિલી / 1 લિટર) 10 દિવસ પછી. 2. રેડ પમ્પકિન બીટલ: કાર્બારિલ (2.5 ગ્રામ/લિટર) અથવા ઇમિડાક્લોપ્રિડ (0.3 મિલી/લિટર) 10 દિવસ. 3. એફિડ્સ: લીમડાનું તેલ 1 લિટર. પીળા ચીકણા છાપરાં (10/એકર). ડાયમેથોએટ (30 EC 2.5 મિલી/લિટર) અથવા લીમડાનું તેલ (2.5%).	મુકેશ પટેલ	જીવાત વ્યવસ્થા 1. ફ્રૂટ ફ્લાય: ફેરોમોન ટ્રેપ (5-10/એકર) અને સંક્રમિત ફળ દૂર કરો. મેલાથિયોન (2.5 મિલી / 1 લિટર) અથવા સ્પિનોસાડ (0.3 મિલી / 1 લિટર) 10 દિવસ પછી. 2. રેડ પમ્પકિન બીટલ: કાર્બારિલ (2.5 ગ્રામ/લિટર) અથવા ઇમિડાક્લોપ્રિડ (0.3 મિલી/લિટર) 10 દિવસ. 3. એફિડ્સ: લીમડાનું તેલ 1 લિટર. પીળા ચીકણા છાપરાં (10/એકર). ડાયમેથોએટ (30 EC 2.5 મિલી/લિટર) અથવા લીમડાનું તેલ (2.5%).	મુકેશ પટેલ
Disease Management	Disease Management 1. Powdery Mildew: Spray Wettable Sulphur (2.5g/100L water or Hexaconazole (2.1ml/L,every 20-30 days 2. Downy Mildew: Spray Metalaxyl + Mancozeb (2.5 g/L, every 10 days, alternate with Copper 3. Mosaic Virus: Control whitefly and aphids with Imidacloprid (0.3 ml/L), remove infected plants. 4. Anthracnose: Spray Mancozeb (2.5 g/L or Copper Oxychloride (2.5g/L at 10-day intervals.	ચોર જી પરમાર	રોગ વ્યવસ્થા 1. પાવડરી મિલ્યુ: 20 લિટર પાણી દીઠ વેટેબલ સલ્ફર 50 ગ્રામ અથવા હેક્સાકોનાઝોલ 10 મિલી છંટકાવ કરો. 2. ડાઉની મિલ્યુ: મેટાલેક્સિલ + મેન્કોઝેબ 25 ગ્રામ પાણી દીઠ 10 દિવસે છંટકાવ કરો. 3. મોઝેક વાયરસ: 0.3 મિલી/લિટર પાણી દીઠ ઇમિડાક્લોપ્રિડ વડે સફેદ માખી અને મોલો નિયંત્રણ કરો, સંક્રમિત છોડ દૂર કરો. 4. એન્થ્રેકનોઝ: 2.5 ગ્રામ/લિટર પાણી દીઠ મેન્કોઝેબ અથવા કોપર ઓક્સીક્લોરાઇડ 10 દિવસના અંતરે છંટકાવ કરો.	ચોર જી પરમાર	રોગ વ્યવસ્થા 1. પાવડરી મિલ્યુ: 20 લિટર પાણી દીઠ વેટેબલ સલ્ફર 50 ગ્રામ અથવા હેક્સાકોનાઝોલ 10 મિલી છંટકાવ કરો. 2. ડાઉની મિલ્યુ: મેટાલેક્સિલ + મેન્કોઝેબ 25 ગ્રામ પાણી દીઠ 10 દિવસે છંટકાવ કરો. 3. મોઝેક વાયરસ: 0.3 મિલી/લિટર પાણી દીઠ ઇમિડાક્લોપ્રિડ વડે સફેદ માખી અને મોલો નિયંત્રણ કરો, સંક્રમિત છોડ દૂર કરો. 4. એન્થ્રેકનોઝ: 2.5 ગ્રામ/લિટર પાણી દીઠ મેન્કોઝેબ અથવા કોપર ઓક્સીક્લોરાઇડ 10 દિવસના અંતરે છંટકાવ કરો.	મુકેશ પટેલ	રોગ વ્યવસ્થા 1. પાવડરી મિલ્યુ: 20 લિટર પાણી દીઠ વેટેબલ સલ્ફર 50 ગ્રામ અથવા હેક્સાકોનાઝોલ 10 મિલી છંટકાવ કરો. 2. ડાઉની મિલ્યુ: મેટાલેક્સિલ + મેન્કોઝેબ 25 ગ્રામ પાણી દીઠ 10 દિવસે છંટકાવ કરો. 3. મોઝેક વાયરસ: 0.3 મિલી/લિટર પાણી દીઠ ઇમિડાક્લોપ્રિડ વડે સફેદ માખી અને મોલો નિયંત્રણ કરો, સંક્રમિત છોડ દૂર કરો. 4. એન્થ્રેકનોઝ: 2.5 ગ્રામ/લિટર પાણી દીઠ મેન્કોઝેબ અથવા કોપર ઓક્સીક્લોરાઇડ 10 દિવસના અંતરે છંટકાવ કરો.	મુકેશ પટેલ
Harvesting & Yield	Harvesting / Yield First harvest: 100-110 days after sowing. Pick fruits when tender and green. Frequent picking every 2-3days ensures continuous fruiting. Average yield: 300-120 quintals/acre (under good management).	ચોર જી પરમાર	લણણી / ઉપજ પહેલી લણણી વાવણી પછી 100-110 દિવસ બાદ શરૂ કરો. કોમળ અને લીલાં ફળ તોડો. વારંવાર તોડવાથી ફળ સતત આવતાં રહે છે. સરેરાશ ઉપજ: 120-120 ક્વિન્ટલ પ્રતિ એકર (સારી માવજત હેઠળ).	વિનોદ પટેલ	લણણી અને ઉપજ પહેલી લણણી વાવણી પછી 100-110 દિવસે કરો. કોમળ અને લીલાં ફળ તોડો. વારંવાર તોડવાથી ફળ સતત આવતાં રહે છે. સરેરાશ ઉપજ: 120-120 ક્વિન્ટલ પ્રતિ એકર (સારી માવજત હેઠળ).	વિનોદ પટેલ	લણણી અને ઉપજ પહેલી લણણી વાવણી પછી 100-110 દિવસે કરો. કોમળ અને લીલાં ફળ તોડો. વારંવાર તોડવાથી ફળ સતત આવતાં રહે છે. સરેરાશ ઉપજ: 120-120 ક્વિન્ટલ પ્રતિ એકર (સારી માવજત હેઠળ).	વિનોદ પટેલ
Post-Harvest Management & Storage	Post-Harvest Handling Harvest early in the morning. handle gently to avoid bruising. Sort and grade by size and color. Use bamboo baskets or ventilated crates lined with fresh leaves. Transport under shade to reduce post-harvest losses.	વાપર જાણી ન કર વાપર જીવન	વાપરી જાણી લણણી પછી સંભાળ વહેલી સવારે લણણી કરો. ઝીણવટ કરો જેથી ઉઝરડા ન થાય. સાઈઝ અને રંગ પ્રમાણે વર્ગીકરણ કરો. વાંસની ટોપલી અથવા તાજાં પાંદડાં પાથરેલાં વેન્ટીલેટેડ ક્રેટ વાપરો. લણણી પછીનાં નુકસાન ઘટાડવા છાંયડામાં પરિવહન કરો.	વિનોદ પટેલ	લણણી પછીની સંભાળ વહેલી સવારે લણણી કરો. ઝીણવટ કરો જેથી ઉઝરડા ન થાય. સાઈઝ અને રંગ પ્રમાણે વર્ગીકરણ કરો. વાંસની ટોપલી અથવા તાજાં પાંદડાં પાથરેલાં વેન્ટીલેટેડ ક્રેટ વાપરો. લણણી પછીનાં નુકસાન ઘટાડવા છાંયડામાં પરિવહન કરો.	વિનોદ પટેલ	લણણી પછીની સંભાળ વહેલી સવારે લણણી કરો. ઝીણવટ કરો જેથી ઉઝરડા ન થાય. સાઈઝ અને રંગ પ્રમાણે વર્ગીકરણ કરો. વાંસની ટોપલી અથવા તાજાં પાંદડાં પાથરેલાં વેન્ટીલેટેડ ક્રેટ વાપરો. લણણી પછીનાં નુકસાન ઘટાડવા છાંયડામાં પરિવહન કરો.	વિનોદ પટેલ
Disclaimer	These recommendations are based on NAU, government agencies, and local sources. Actual results may vary depending on soil type, climate, variety, and crop management practices.	સાગવાડા	આ ભલામણો NAU, સરકારી એજન્સીઓ અને સ્થાનિક સ્રોતો પર આધારિત છે. વાસ્તવિક પરિણામ જમીનનો પ્રકાર, વાતાવરણ, વિવિધતા અને પાક વ્યવસ્થાપન પદ્ધતિઓના આધારે બદલાઈ શકે છે.	વાલજીભાઈ	આ ભલામણો NAU, સરકારી એજન્સી અને સ્થાનિક સ્રોતો પર આધારિત છે. વાસ્તવિક પરિણામ જમીનનો પ્રકાર, વાતાવરણ, વિવિધતા અને પાક વ્યવસ્થાપન પદ્ધતિઓના આધારે બદલાઈ શકે છે.	સાગવાડા	આ ભલામણો NAU, સરકારી એજન્સી અને સ્થાનિક સ્રોતો પર આધારિત છે. વાસ્તવિક પરિણામ જમીનનો પ્રકાર, વાતાવરણ, વિવિધતા અને પાક વ્યવસ્થાપન પદ્ધતિઓના આધારે બદલાઈ શકે છે.	સાગવાડા